

DOROTHY M. JOHNSON

Indian Country

VALDEMAR, TRADUCCIÓN DE JOSÉ MENÉNDEZ-MANIÓN, 2013

► Aprovechando el estreno de *Django desencadenado* y la aparición de la serie *Frontera* dedicada a los clásicos del lejano Oeste, este primer título de la serie, que incluirá a autores de la talla de **Ernest Haycox**, **James Warner** y **Dorothy M. Johnson**, es un estimable botín de relatos de la mejor tiradora de la narrativa western de todas las épocas y hasta más allá del Pecos. Relatos que conducen al lector al borde del vértigo de la aventura y lo llevan a conocer la psicología, los destellos y las sombras de un mundo del que solo quedan viejas canciones y el eco de films como *La frontera en llamas*, *El hombre que mató a Liberty Valance* y *Un hombre llamado Caballo*.

FRANS MASEREEL

Mi libro de horas

NÓRDICA EDITORIAL, 2013

► «Sentaos aquí, a la lámpara de la lectura, con este libro, y dejad que proyecte su foco de luz sobre las imágenes mientras vais pasando hoja por hoja: no demasiado espacio; no pasa nada si no le encontráis el sentido a cada imagen inmediatamente, tampoco es importante en ese otro lugar; dejad que vayan pasando sus figuras en intenso blanco y negro, y oscilantes luces y sombras, desde la primera en la que un vagón de tren rugiendo entre humo lleva al héroe a la vida hasta el paseo por las estrellas de un esqueleto al final». Lo dicen **Thomas Mann** en el prólogo de este magnífico libro.

ROBERTO BENIGNI

Mi Dante

EDITORIAL CONFLUENCIAS, PRÓLOGO DE UMBERTO ECO, 2013

► Es el último éxito del huracán **Benigni**, sus escritos sobre Dante. En los últimos tiempos, el actor considerado por **Berlusconi** sátirapa indeseable, se embarcó en una serie de espectáculos que tenían como único objetivo presentar su visión de la *Divina comedia*. Durante meses, circuló de ciudad en ciudad con la palabra de Dante en la boca y eso gustó tanto que hasta salió en la televisión. La editorial Einaudi le propuso trasladar la experiencia a un libro, que no es la coda de la aventura teatral sino una muestra de la audacia y la fresca exquisita de sus observaciones sobre el florentino.

VITAL AZA

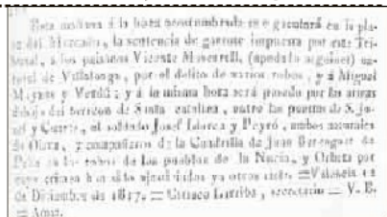
Plutarquillo

EL NADOR, INTRODUCCIÓN DE ELENA LAMBIÉS, 2013

► **Vital Aza** (1851-1912), del que se acaba de celebrar el primer centenario de la muerte, fue un poeta dotado de esa facilidad para el verso que es poco amiga de la trascendencia. Autor también de decenas de obras teatrales asainetadas en las que refleja las cómicas debilidades de la clase media, dio a luz en 1901 este compendio de semblanzas biográficas en clave de humor. Declara Aza la humildad de sus intenciones: suscitar al sonrisa, tal vez la carcajada del lector. A condición de que este no tenga oído enemigo del humor, disfrutará con las andanzas de la entrañable galería que componen **Demóstenes**, **Petrarca**, **Séneca**, **Catón**, **Saladino** o **Diógenes**.

bandoleros valencians, d'entre les quals cal destacar la del roder Camot, mai abans contada, identificant la seua verdadera identitat, així com el seu tràgic final. Ara, l'editorial Tivoli, acaba de publicar *Quan els trabucs reflaven*, el quart treball que Manel Arcos dedica als nostres bandolers. Es tracta d'un recull amb quinze estudis, tretze dels quals l'autor ja havia publicat per separat amb anterioritat, i dos fins ara inèdits, tots ells revisats, actualitzats i millorats. En aquests treballs, Arcos ens ofereix aspectes concrets d'alguns bandolers i dels fets succeïts en diversos pobles de les comarques centrals del País Valencià.

Més enllà de la documentació històrica pròpia de l'investigador, l'estil àgil i amè, llegidor, del periodista Manel Arcos converteix la narració de personatges i de fets en una combinació sorprenent entre un cert ressò de la novel·la negra més clàssica i la prosa d'allò que **Tom Wolfe** anomena el «nou periodisme». I amb aquests estris, l'historiador Arcos ha bastit aquests 15 estudis en forma d'ampli calidoscopi on, a més dels variats i nombrosos roders que hi trafeguen per les planes del llibre, cal afegir-hi un major nombre de poblacions i indrets en què deixaren evidència petjada del seu pas. Així, Bèrnia, l'Alfàs del Pi, Benilloba, La Nucia, Pego, Xaló, Polop, Orba, Finestrat, Boscarent o La Font d'en Caròs, per citar-ne alguns llocs; però, **Joan Cortés**, **Joan Berenguier**, **Vicent Coloma**, els *Ganyans*, *L'Advocat Durà*, *Mixana*, el *Manco*, el *Roig...* per la part dels roders. Tots ells víctimes de les seues circumstàncies personals, hòmens arrelats a la terra, però rudes i violents, perseguits a mort pels servidors de l'orde establert que els sotmetia a la més terrible de les injustícies: la misèria i la fam. Davant un sistema d'irreversible enquistament, «subversiu, sectari i caduc» ens diu l'autor, sistema que consentia, fomentava les corrupteles i abusos dels governants, dels polítics, com de la burgesia i, «en sems, propiciava les arbitriarietats processals i les injustícies judicials», va abocar a una part de la població més humil a expressar «una mena de descontentament i indignació endèmics, convertits en protesta», una protesta en forma d'insubmissió i rebel·lia, «primitiva i arcaica», que es feu com més va més virulenta i feroç. Davant tanta violència, que tocava de ple en els interessos personals dels individus de les classes més privilegiades, l'Estat reaccionà «desgavelladament, absurdament i irracionalment». Si hi hagué violència per part de tots aquells hòmens que vivien al marge de la llei, «també hi hagué violència a dojo per part dels estaments oficials» (...) «Les més de 390 execucions en places públiques valencianes dutes a cap en aquell moment, «parlen per si mateix», i, encara hui, criden justícia, de la bona, però.

Anunci d'execució al *Diario de Valencia* (12-12-1817).

Un assaig sobre la història recent de València analitza les causes sociopolítiques de la situació actual. La imatge de *tormenta perfecta* serveix de metàfora de la *masclètà* que s'organitza entre el dèficit de finançament, la fallida econòmica i la corrupció.

Valencians, fenicis i superficials?

Assaig

POR MARIA ROSELL

■ És un encert descobrir un llibre d'alta divulgació que aborde l'actualitat sociopolítica autòctona des d'una vessant poc convencional, inclús controvertida; ho és encara més quan l'assaig es fonamenta sobre bona cosa d'investigació documental i de solvència intel·lectual; si, a més, el llibre en qüestió evita caure en partidismes i en tesis especialment trillades, aleshores paga la pena considerar-lo en tota la seua magnitud, més enllà de la conjuntura històrica en què l'editorial el presenta.

El treball que ha publicat recentment el geògraf i professor de la Universitat de València **Josep Vicent Boira** (València, 1963), *València, la tormenta perfecta*, s'emmarca en l'aniversari de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia, i reuneix les condicions esmentades, alhora que aporta un valorable grau de novetat sobre el que s'ha escrit fins ara al voltant de la història política i econòmica recent valenciana.

Però, *València, la tormenta perfecta* no és en absolut un llibre d'història, sinó un text assagístic basat en la història que planteja al lector qüestions concretes de difícil explicació, i que tracta de respondre-les d'una manera entenedora per al gran públic: «¿qué ha pasado con Valencia? ¿Por qué una comunidad que *ofrendaba nuevas glorias a España*, como afirma su himno, ha pasado a ser un grave problema para su país? ¿Su mala situación económica es solo consecuencia de la corrupción?». La metàfora d'una tempesta perfecta abudada contra tot el mapa valencià és conjugada per Josep Vicent Boira amb la imatge festiva que il·lustra la coberta: la fumaguer d'una «masclètà perfecta» en la Plaça de

JOSEP VICENT BOIRA

València, la tormenta perfecta

► Xasdfadfad
► RBA, 2012.

l'Ajuntament de la ciutat de València, durant les passades Falles; unes falles potser més catàrtiques que mai celebrades enmig de la desastre social espanyola: qui sap si les pròximes arribaran amb la càrrega combativa que els mitjans de comunicació auguren.

El plantejament de Boira, tot i ser molt acotat, no n'amaga l'ambició; el llibre s'estructura en diferents actes, a mode de tragèdia grega, on van desgranant-se els motius seculars que han conduït els valencians a la present situació, mitjançant un interessant recull d'escrits testimonials, sorprenents en ocasions, de les figures que han mirat amb millors o pitjors ulls la te-

rra d'**Antonio José Cavanilles**, de **Teodor Llorente**, de **Blasco Ibáñez**, o de **Joan Fuster**, tots ells també observadors i crítics del propi país.

Tenint en compte els estudis recents d'historiadors de l'art, de poetes, de politòlegs, d'economistes, de geògrafs i de sociòlegs, Boira se submergeix en hemeroteques, en arxius municipals i en l'interior d'Ajuntaments i d'institucions de la Generalitat Valenciana per tal de mostrar l'actualitat de la mirada sobre València que ofereixen sovint en forma de sentència reprovatòria homes de lletres com **Unamuno** o **Valle-Inclán**; per contra, d'altres, amb menys ressò cultural, però molt de pes socioeconòmic, s'expressaren gràcies a la premsa, al llarg dels dos darrers segles, en confrontació amb el tradicional tòpic que associava el levant mediterrani amb un determinat tarannà fenici, un caràcter comercial i mentider, superficial i poc-a-solta.

En un notable esforç de síntesi, Boira compila fonts diverses amb la intenció de mostrar la presentació o la representació que s'ha fet d'una col·lectivitat que hem identificat al nostre mapa, almenys, des del segle XVI, però a la qual li ha faltat cohesió social i projectes comuns d'envergadura, segons l'autor, tot i haver sigut part essencial del procés modernitzador de l'Estat, i que ha estat marcada definitivament per les circumstàncies de les dècades dels seixanta i dels setanta.

Boira, que demostra conèixer bé la realitat local, enfocada abans en *València, la ciutat* (2010) o en *La Commonwealth catalana-valenciana. La formació de l'eix mediterrani al segle XX* (2010), pretén ara dur a terme una «reivindicació de la existència del país, de les sutilezaes, de la complexitat, de la seua debilitat», encara que no cal «reconstruir a escala l'una comunitat, com se afanava en fer el cartògraf de aquell cuento de **Borges**. El més urgent», com conclou l'escrptor, «és solucionar una paradoxa dramàtica: quan els valencians no tenien política, tenien un país; ara que hi ha política, quasi s'han quedat sense país».

